

# Conceptverslag

## Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie

**Datum:** 23 september 2026  
**Tijd:** 13.30 – 16.45 uur  
**Locatie:** Rijksdienst Cultureel Erfgoed, Amersfoort

### Aanwezig:

Daniel Stiller (DS)  
Eli Gehasse (EG)  
Dan Vis (DV)  
Björn Smit (BS)  
Hans Koopmanschap (HKms)  
Henk van der Velde (HvdV)  
Jan Willem Oudhof (JWO)  
Joep Hendriks (JH)  
Ludo Snijders (LS)  
Femke Tomas  
Martijn van Gelderen (MvG)  
Jeroen Flamman  
Jules Smit  
Nathalie Vossen (NV)  
Rien Polak (RP)

Patrick van Domburg  
Esther Wieringa (EW)

### Vaste gasten

Jelle de Boer (JdB, SIKB)

### Afwezig met/zonder bericht

Henk Koster  
Mira Pieters  
Eugene Ball

### Toelichters/gasten

Harry Pape-Luijten (SIKB, agp 1)  
Neelson Witte (RCE, agp. 2)  
Yvon van der Voort (greens international, agp. 3)

### Werkt bij

OD regio Utrecht  
RWS  
NORMEC  
RCE  
Antea Group  
ADC Archeoprojecten  
Buro de Brug  
Gemeente Nijmegen  
Provincie Zeeland  
SAXION  
BPD  
Antea Group  
RWS  
Inspectie O&E  
Radboud Universiteit

SIKB

### Afgevaardigd door

CGA  
RWS (aftredend)  
Certificerende Instellingen  
OCW  
VOiA (aftredend)  
NVAO  
VOIA  
BAP/SAMPL  
IPO/IWC  
SAXION  
NEPROM  
VOiA (opvolger HKms)  
RWS (opvolger EG)  
IO&E/Rijk  
Archon

Voorzitter  
Secretaris (verslag)

SIKB  
UvA  
NVAO

## Opening en vaststellen agenda

13.30 uur

- Welkom aan de leden en eventuele toehoorders
- Welkom aan nieuwe leden: Jeroen Flamman (VOiA). Nieuwe leden Jeroen en Jules stellen zich voor.
- Afmeldingen: Mira Pieters (UvW), Henk Koster (SIKB), Eugene Ball (NVAO).
- Afscheid Eli Gehasse (Rijkswaterstaat), opvolging Jules Smit en Hans Koopmanschap (VOiA), opvolging door Jeroen Flamman.
- Welkom aan de gasten: Harry Pape-Luijten (SIKB), online (agp 1), Neelson Witte (agp. 2), Yvon van der Voort, *Greens international*, agp. 3)
- Vaststellen van de agenda

## Besluitvormend deel van het overleg

Onderwerpen ter besluitvorming/vaststelling m.b.t. BRL SIKB 4000/KNA

13.40 – 15.30

### 1. 13.40 – 14.00 Ter besluitvorming: Ingekomen reacties KNA Leidraad Verkennend onderzoek

*Bijlage 1 Nota van wijzigingen  
Toegelicht door: Harry Pape-Luijten*

*In het Jaarplan Archeologie 2024 is de ontwikkeling van een nieuwe KNA Leidraad Verkennend Booronderzoek opgenomen. Anders dan bij de bestaande leidraden voor karterend booronderzoek en proefsleuvenonderzoek betreft dit een geheel nieuw product voor de verkennende fase van het archeologisch onderzoek (IVO-O, protocol 4003). Na vaststelling van het ontwerp op 17 juni jl. heeft het ontwerp ter visie gelegen. De ingekomen reacties zijn verwerkt in een nota van wijzigingen. Hierin is het advies van de auteurs (Reinier Ellenkamp en Erwin van der Klooster) over het al dan niet verwerken van de opmerking opgenomen. Zie de tabel 'Reactie SIKB/penvoerder'.*

Het CCvD Archeologie wordt gevraagd om:

- in te stemmen met het verwerken van de laatste wijzigingen in lijn met het advies van de auteurs in het definitieve ontwerp en deze gereed te maken voor opmaak en als interactieve PDF vrij te geven voor publicatie.

### Bespreking

VOiA/HKms geeft aan dat het ontwerp nog te veel open eindjes bevat en vraagt om de leidraad verder te concretiseren op basis van ingekomen reacties. Voorgesteld wordt het integrale ontwerp in december opnieuw aan het CCvD voor te leggen. SIKB/HP kan zich hierin vinden. Daarbij wordt verzocht de wijzigingen zichtbaar bij te houden.

### Besluit

De vaststelling van het ontwerp wordt uitgesteld tot de vergadering van december.

### Acties

Het integrale ontwerp, met zichtbaar bijgehouden wijzigingen, wordt in december opnieuw aan het CCvD voorgelegd.

### 2. 14.00 – 15.15 Ter besluitvorming: Aanpassing KNA, incl. deponeringstraject

*2.1 Notitie Aanpassing KNA  
2.2 Tussenverslag van de werkgroep Deponeringstraject RCE  
v. 1.5 (Neelson Witte)  
Toegelicht door: Esther Wieringa/Jelle de Boer (SIKB)*

In de periode 2024 - 2026 zijn binnen en buiten het CCvD meerdere onderwerpen besproken en uitgediept, die moeten leiden tot wijzigingen in de KNA. Gevoegd bij eerdere voornemens en de NVAO-lijst, ontstaat een lijst van onderwerpen waar de KNA op zou kunnen worden aangepast. De uitwerking van die lijst vraagt enerzijds inhoudelijke consensus binnen het archeologisch werkveld en anderzijds inhoudelijke input. Het CCvD heeft echter meermaals aangegeven moeite te hebben met bemensing hiervan. Daarnaast verschillen (bij specifieke onderwerpen) de individuele leden (resp. hun achterbannen) nog van inzicht over richting en uitwerking, met gevolg voor potentiële tijdsinspanning en doorlooptijd van dergelijke onderwerpen.

De bijgevoegde notitie bevat het overzicht van de onderwerpen incl. korte duiding, met het verzoek deze te prioriteren voor eventuele aanpassing. Daarbij is tevens een verzoek gevoegd tot het aangeven van hoe dit proces vormgegeven kan worden.

Het CCvD Archeologie wordt gevraagd om:

- de onderwerpen uit de notitie voor de aanpassing te prioriteren.
- de uitgangspunten voor de aanpak van de aanpassingen aan te geven.

### **Bespreking**

De voorzitter leidt het agendapunt in en stelt voor om het deponeringstraject als eerste te bespreken. Neelson Witte (NW) licht toe dat de werkgroep veel werk heeft verricht en dat het tussenverslag een goede basis biedt voor het vervolg. Hij stelt voor deponeren als eerste onderwerp te prioriteren voor herziening van de KNA.

NVAO/HvdV ondersteunt deze prioritering en ziet in de aanpak van het deponeringstraject mogelijk een bruikbaar voorbeeld voor de verdere aanpassing van de KNA.

De voorzitter constateert dat de totale groslijst circa honderd onderwerpen bevat en dat behandeling daarvan binnen één vergadering niet haalbaar is. SIKB heeft de onderwerpen bewust nog niet vooraf gewogen. Besproken wordt hoe de lijst kan worden teruggebracht en geprioriteerd, waarbij zowel inhoudelijke urgentie als uitvoerbaarheid en beschikbare capaciteit een rol spelen.

De voorzitter stelt voor om toe te werken naar een beperkte lijst met prioritaire onderwerpen.

VOiA/HKms benadrukt dat voortgang nodig is en stelt ook voor te starten met deponeren. Bij de prioritering moet vooral worden gekeken naar knelpunten die in de huidige praktijk daadwerkelijk worden ervaren.

CGA/DS stelt voor een tussenstap in te bouwen en ook te kijken naar onderwerpen die raken aan de Programmaraad of andere dwarsverbanden. Hij vraagt zich af of de lijst inderdaad 100 punten is, volgens hem is de NVAO-lijst verwerkt in de 21 punten. Besproken wordt dat thematisering kan helpen om de lijst te ordenen en dat afstemming tussen CCvD en Programmaraad daarbij nuttig kan zijn.

NVAO/HvdV merkt op dat de oorspronkelijke aanpassingsopgave vooral technisch van aard was, maar gaandeweg breder is geworden.

De voorzitter stelt voor een kleine groep de voorbereiding te laten doen. Het voorstel is om samen met de Programmaraad en SIKB verbanden tussen onderwerpen te zoeken, overlap te reduceren en zo tot een beter hanteerbare lijst voor de herziening te komen.

NEPROM/MvG spreekt een voorkeur uit voor één samenhangend proces en vraagt daarbij ook aandacht voor de inbreng van andere betrokken partijen.

SIKB/JdB licht toe dat de 21 punten als belangrijk vertrekpunt kunnen dienen. Hierin zijn ook de openstaande punten uit de NVAO-lijst verwerkt. NVAO wordt verzocht dit laatste op verwerking te controleren.

Voorgesteld wordt deze punten te thematiseren op inhoud, maakbaarheid en draagvlak bij de achterbannen. Het deponeringstraject is afzonderlijk uitgelicht, omdat hierin inhoud, proces en implementatie van wet- en regelgeving samenkomen. Dit traject kan parallel worden opgepakt.

Vervolgens wordt de NVAO-lijst nader besproken.

RCE/BS benadrukt dat de ambitie moet zijn om daadwerkelijk tot oplossingen te komen en adviseert de beschikbare energie te richten op onderwerpen die haalbaar zijn en waarvoor voldoende draagvlak bestaat. Besproken wordt om een geprioriteerde versie opnieuw aan de achterbannen voor te leggen, zodat kan worden gecontroleerd of nog relevante onderwerpen ontbreken.

De voorzitter stelt voor de 21 punten als uitgangspunt te nemen, met verzoek aan NVAO om te checken of haar lijst hierin is verwerkt. Daarmee zou de NVAO-lijst kunnen worden afgevoerd. NVAO/HvdV kan zich hierin vinden, mits ruimte blijft voor nadere afstemming.

CGA/DS ziet mogelijkheden om onderwerpen binnen deze lijst verder te bundelen.

VOiA/HKms stelt voor eerst terug te gaan naar de 21 punten, deze waar nodig aan te vullen met urgente praktijkpunten en pas daarna te prioriteren. Daarbij moeten ook knelpunten van certificaathouders worden meegenomen.

IPO/LS merkt op dat de lijst ook onderwerpen bevat die niet uitvoerbaar zijn of een doorlopend karakter hebben. Ook op die basis kan de lijst worden gereduceerd.

NVAO/HvdV vraagt of bepaalde onderwerpen beter elders kunnen worden belegd. Besproken wordt dat dit uit de prioritering moet blijken.

NEPROM/MvG vraagt waar de grenzen van de KNA liggen. CGA/DS wijst daarbij ook op de rol en bevoegdheden van gemeenten onder de Omgevingswet; RCE/BS benoemt dat die bevoegdheden in de Omgevingswet zijn geregeld. Dit kan tot grijze gebieden leiden. Afgesproken wordt bij de verdere selectie ook te beoordelen welke onderwerpen daadwerkelijk binnen de reikwijdte van de KNA en het CCvD vallen.

## Besluit

De voorzitter vat de voorgestelde aanpak als volgt samen:

- Een klein comité bespreekt en ordent de 21 punten. De uitkomst wordt, eventueel aangevuld, opnieuw aan het CCvD voorgelegd (december dit jaar);
- Parallel stemt NVAO de NVAO-lijst intern af op verwerking / samenhang met de 21 puntenlijst;
- Voor de voorbereiding wordt gedacht aan twee vertegenwoordigers van de Programmaraad, twee leden van het CCvD en Jelle de Boer namens SIKB. De betrokken partijen stemmen intern af wie deelneemt.

Doel is de eerste ordening eind oktober/medio november gereed te hebben, zodat de achterbannen tijdig kunnen worden geraadpleegd en het onderwerp uiterlijk op 9 december opnieuw kan worden besproken.

Vervolgens wordt besproken of deponeren als eerste inhoudelijke onderwerp wordt opgepakt. VOiA/HKms stelt voor te beginnen met de concrete resultaten van de werkgroep en de relevante protocollen. Inspectie/NV vraagt om een bredere benadering, waarbij ook eerdere aanbevelingen, waaronder die over bewaarcondities, worden betrokken. SIKB/JdB stelt voor dit in een kleine groep met VOiA/HKms, Inspectie/NV en Neelson Witte (NW) in een gerichte werksessie verder uit te werken.

## Acties

- Een klein comité bespreekt, ordent en prioriteert de 21 punten. De uitkomst wordt, eventueel aangevuld, met de achterbannen gedeeld en daarna opnieuw aan het CCvD voorgelegd (december dit jaar);
- Een klein comité verwerkt de aanbevelingen vanuit het RCE-traject deponeringen m.b.t. de voorstellen voor de KNA. Dit komt terug in het volgende CCvD.

## Onderwerpen ter bespreking

### Onderwerpen ter bespreking en informatie

15.30 – 16.30

#### 3. 15.15 – 15.45 Onderzoek borging kwaliteit toetsende instellingen archeologie

*Bijlage 3 Notitie*

*Toegelicht door: Jelle de Boer*

*Toelichting analyse: Yvon van der Voort (greens international)*

*In opdracht van SIKB is in 2026 een evaluatie uitgevoerd op het proces van toetsen door toetsende instellingen voorafgaand aan de registratie in het Actorregister. Doel was in beeld te brengen of het toetsen voldoet aan de door SIKB gestelde eisen.*

- Het rapport is vooral voor SIKB ter verbetering van organisatie en overeenkomsten.

Jelle de Boer licht de aanleiding voor het onderzoek toe. SIKB beheert het Actorregister. Buiten de overeenkomsten met toetsende instellingen is de borging van het toetsingsproces beperkt formeel vastgelegd. Daarom is onderzocht in hoeverre het huidige proces voldoet en waar verbetering mogelijk is.

Yvon van der Voort van Greens international heeft de evaluatie uitgevoerd. Zij licht toe dat open gesprekken met de toetsende instellingen zijn gevoerd. Daarbij zijn naast de formele onderzoeksvragen ook bredere aandachtspunten naar voren gekomen. De analyse laat zien dat het systeem in de basis functioneert, maar dat op verschillende onderdelen de borging kan worden versterkt.

- De juridische overeenkomst tussen SIKB en toetsende instellingen: niet alle voorwaarden zijn actueel of voldoende geborgd. Met name de vertrouwelijkheid van AVG-gegevens vraagt aandacht. Geadviseerd wordt scherper vast te leggen wat moet worden geborgd en hoe dit wordt georganiseerd.
- Competentie en onafhankelijkheid: Niet altijd is duidelijk welke vakinhoudelijke kennis van toetsers wordt verwacht. Momenteel is de toets uitsluitend administratief tegen de eisen uit de BRL op basis van bewijsmiddelen, vraag is of dit ook inhoudelijk van aard moet. Dit vraagt om een expliciete keuze over het gewenste niveau van toetsing.
- Harmonisatieoverleg en CCvD: informatie en besluiten bereiken individuele toetsers nu niet altijd op een eenduidige wijze. Centrale beschikbaarheid en archivering van relevante besluiten en afspraken is wenselijk. Dit mede met het oog op de wisseling van individuele toetsers bij de toetsende instellingen.
- Uitvoering van de toetsing: bij verlengingen wordt niet door alle instellingen op dezelfde wijze gewerkt (wel / niet met steekproeven). Dit kan leiden tot verschillen in beoordeling.
- Actorregister: de ervaringen met de doorlooptijd zijn positief; de maximale termijn van acht weken wordt ruim gehaald.
- Beheer en toegang: kennis van toetsers en het beheer van het systeem kunnen worden versterkt / beter geborgd. Ook kan worden bekeken of actoren of toetsers meer mogelijkheden kunnen krijgen om eenvoudige actualisaties rechtstreeks in het register te verwerken.

## **Bespreking**

De voorzitter vraagt naar het vervolg. SIKB/JdB geeft aan dat het onderzoek waardevolle aanknopingspunten biedt en dat verbetering van de administratieve borging noodzakelijk is. Met name aspecten rond AVG en toestemming voor publicatie vragen nadere aandacht.

VOiA/HKms vraagt aandacht voor de borging van competenties. SIKB/JdB geeft aan dat een inhoudelijke competentietoets niet zonder meer binnen het huidige systeem past. Yvon van der Voort benadrukt dat het onderzoek was gericht om eventuele systeemplacunes te dichten, maar dat dit tevens een logisch moment is om te bezien welke competenties in de toekomst geborgd moeten worden en of een vakinhoudelijke toets van actoren wenselijk is.

VOiA/JWO wijst erop dat harmonisatieoverleggen niet altijd doorgaan en benadrukt het belang van een goede vastlegging van afspraken. Yvon van der Voort adviseert een centraal overzicht van besluiten bij te houden. SIKB/JdB geeft aan dat verslagen van harmonisatieoverleggen beschikbaar zijn en dat centrale archivering van besluitvorming verder kan worden verbeterd.

CI/DV vraagt waar de verantwoordelijkheid voor de beoordeling ligt. SIKB/JdB licht toe dat de toetsende instelling de aangeleverde bewijsmiddelen beoordeelt voor toegang tot het actorregister, terwijl in het veld de actor door certificerende instelling (en natuurlijk certificaathouder) wordt beoordeeld op de toepassing in de praktijk.

RCE/BS waardeert dat het systeem met een externe blik is onderzocht en ondersteunt het voorstel om ook de competenties te gaan onderzoeken.

RWS/EG adviseert de administratieve verbeterpunten op korte termijn op te lossen. De vraag of ook op competenties moet worden getoetst, vraagt volgens RWS om een afzonderlijke inhoudelijke bespreking in het CCvD.

NEPROM/MvG stelt voor eerst de bestaande werkwijze te harmoniseren, maar tegelijk de gelegenheid te benutten om het systeem waar nodig te herzien. Daarbij wordt verwezen naar de huidige momenten waarop competenties al worden getoetst. Vanuit de certificerende instellingen wordt hierbij aangesloten.

VOiA/JF pleit ervoor de verbetering van de administratieve basis en de discussie over competenties als twee afzonderlijke sporen te behandelen.

Inspectie/NV vraagt aandacht voor verschillen rond opleidingsplannen en vraagt of het CCvD dit onderwerp voor het vervolg wil meenemen.

De voorzitter constateert dat SIKB voornemens is de geconstateerde verbeterpunten op basis van de bevindingen uit het onderzoek op te pakken.

Neelson Witte (NW) merkt op dat een passende borging van competenties, mits gedragen door het werkveld, kan bijdragen aan de kwaliteit van archeologisch onderzoek.

Yvon van der Voort adviseert de twee sporen gescheiden te houden: eerst de basis op orde brengen en daarnaast afzonderlijk bezien welke rol competenties en opleidingsplannen moeten spelen. SIKB/EW stelt voor opleidingsplannen in samenhang met competenties te bespreken.

ARCHON/RP onderschrijft dat opleiding en competenties bij elkaar horen; vanuit het CCvD wordt daarbij verwezen naar een initiatief van ARCHON/Saxon.

## **Besluit**

Het CCvD neemt kennis van de bevindingen. De administratieve en organisatorische basis wordt eerst verbeterd. De vraag naar competenties en opleidingsplannen wordt als afzonderlijk inhoudelijk spoor behandeld.

## **Acties**

SIKB werkt met de toetsende instellingen de administratieve verbeterpunten uit, inclusief centrale borging van afspraken en besluiten. Binnen de aanpassing KNA (ag.pnt 2) volgt een afzonderlijke bespreking over competenties en opleidingsplannen.

## **Onderwerpen ter informatie**

### **4. Ter informatie: overzicht Handreikingen en Leidraden (bijlage 4)**

Bij punt 7 wordt de naam Barbara gecorrigeerd.

### **~~5. Ter informatie: financiën projecten (Toegelicht door Henk Koster)~~**

### **6. Ter informatie: overzicht projecten 2027 vastgesteld door Programmaraad (bijlage 6)**

Bij punt 12 wordt een tekstuele correctie doorgevoerd.

Bij punt 13 (factsheet KEL) wordt benadrukt dat kennis van technieken en de zinvolheid van archeologisch onderzoek belangrijk zijn, mede gezien de druk op de capaciteit van certificaathouders. Daarnaast is behoefte aan ruimte voor een situationele afweging.

## **7. Ter vaststelling: conceptverslag CCvD 17 juni 30 2026 (bijlage 7)**

NEPROM vraagt de datum te corrigeren en bij de rondvraag HvdV te vervangen door MvG.

## **8. Ter informatie: harmonisatie overleg CI/TI Archeologie**

Toelichting: sinds de vorige vergadering heeft geen harmonisatieoverleg plaatsgevonden.

VOiA spreekt namens de experts zorg uit over het uitblijven van harmonisatieoverleggen. SIKB/JdB licht toe dat deze overleggen doorgaans plaatsvinden, maar dat alleen (recentelijk) een voorgenomen sessie over casuïstiek door technisch experts niet is doorgegaan bij gebrek aan input vanuit de certificerende instellingen. Desgevraagd geeft SIKB aan dat zij niet rechtstreeks communiceert met de technisch experts; de communicatie verloopt via de betrokken certificerende instellingen.

## **9. Ter informatie: KNA Gebruikersgroep (bijlage 9)**

### **10. Mededelingen/W.V.T.T.K.**

- Archeologie Academie: actualiteiten (mondeling)
- Verkenning KNA Waarden (mondeling)
- Verslag rondetafelgesprek protocol (4010) depotbeheer (bijlage 10)
- [SIKB Jaarcongres 24 september](#)

- De volgende vergaderingen van het CCvD in 2026:

- Woensdag 9 december

Tijden: 13.30 - 16.30 uur

Locatie: Amersfoort, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

## **11. Rondvraag en afsluiting**

**16.30**

RCE/BS roept op om kandidaten voor het Archeologietalent uiterlijk 28 september te nomineren.

NEPROM/MvG vraagt om verslagen en agenda's van de Programmaraad ter kennisname beschikbaar te stellen. Deze worden op de website geplaatst.

BAP/SAMPL vraagt aandacht voor de beschikbaarheid van conceptverslagen.

Er wordt gevraagd de samenhang tussen de Handreiking Bouwen op archeologische vindplaatsen en de Handreiking Behoud in situ goed te bewaken.

Hierna sluit de voorzitter de vergadering.